

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/242413,Jolanta-Drozdowska-Katarzyna-Gawkowska-Justyna-Staron-Pamiatki-spod-Monte-Cassin.html>
18.05.2026, 11:46

Jolanta Drozdowska, Katarzyna Gawkowska, Justyna Staroń: Pamiątki spod Monte Cassino

18 maja 1944 roku żołnierze 2. Korpusu Polskiego pod dowództwem gen. Władysława Andersa toczyli jedną z najbardziej zaciętych bitew II Wojny Światowej. Po miesiącach bohaterskiej, niestrudzonej walki, zatknęli biało-czerwoną flagę na ruinach, niezwykniętego dotąd klasztoru na Monte Cassino.

[Archiwum IPN](#) [Bitwa o Monte Cassino](#) [Polskie Siły Zbrojne poza krajem](#) [Polskie wojsko](#)

18.05

Materiały z archiwum rodziny Krzeczkwoskich przekazane do Archiwum IPN (fot. Mikołaj Bujak/IPN)

Losy żołnierzy Armii Andersa nie mają sobie równych. Przekraczali granice Związku Sowieckiego z nadzieją na powrót do domów. Rozsypani po „niehumannej ziemi” Polacy, stawili się na wezwanie, licząc na ocalenie. W wielu przypadkach okazało się, że oznacza to życie z dala od ukochanej ojczyzny, za którą przelewali krew.

Dzięki projektowi Archiwum Pełne Pamięci, na przestrzeni ostatnich lat, zasób IPN wzbogacił się o wiele, niezwykle cennych kolekcji, należących do uczestników bitwy o Monte Cassino. Wśród nich znalazły się darowizny przekazane przez panie Krystynę Krzeczkwoską i Leokadię Skreczko.

Archiwum rodziny Krzeczkwoskich

Dzięki ogromnej uprzejmości Pani Krystyny Krzeczkwoskiej, pozyskaliśmy materiały dotyczące jej rodziców: kapitana 3. Dywizji Strzelców Pieszych Edwarda Krzeczkwoskiego oraz sanitariuszki Janiny Krzeczkwoskiej (Broszkiewicz).

Edward Krzeczkowski (ur. 1910 r. w Moskwie, zm. 1973 w Leicester) pochodził z rodziny kolejarzy, w 1924 r. powrócił z rodziną do Polski. Zamieszkali w Warszawie, a on rozpoczął naukę w szkole wojskowej, najpierw w Piotrkowie Trybunalskim, następnie w stolicy, i został zawodowym żołnierzem. Po klęsce w kampanii wrześniowej wywieziono go na Syberię. Pracował w sowchozie w miejscowości Rubcowsk (Kraj Ałtajski). Po amnestii trafił do Armii Andersa w stopniu kapitana w 3. Dywizji Strzelców Karpackich (należał do 7 papp, 2 papp, 3 papp), walczył pod Monte Cassino.

Janina z Broszkiewiczów (ur. 1922 w Bochni, zm. 2006 w Leicester) po wybuchu wojny w 1939 r. trafiła do Lwowa, pracowała tam jako sanitariuszka. Aresztowana 29 czerwca 1940 r., wywieziona na Syberię, następnie trafiła do Kazachstanu i do Teheranu - wszędzie pracowała jako sanitariuszka, wstąpiła w szeregi Pomocniczej Służby Kobiet. Po przybyciu do Włoch rozpoczęła pracę w Szpitalu Wojennym nr 7.

Państwo Krzeczkwoscy poznali się najpewniej w Palestynie. Pobrali się 1 kwietnia 1944 r. i mieli dwójkę dzieci: córkę Krystynę Marię i syna Andrzeja Jerzego. Ich więź przetrwała najtrudniejsze czasy, narodziła się i przetrwała na obczyźnie.

Wśród materiałów przekazanych do zasobu IPN znalazły się m.in.: Krzyż Pamiątkowy Monte Cassino wraz z legitymacją oraz baretki polskich, brytyjskich i włoskich odznaczeń (m.in. Krzyża Walecznych) należące do kapitana Edwarda Krzeczkowskiego oraz Gwiazda za wojnę 1939-45 i Gwiazda Italii Janiny Krzeczkowskiej, która została odznaczona za swoją postawę i pracę. Na szczególną uwagę, wśród przekazanych pamiątek, zasługuje pamiętnik na korze brzozonej zawierający wpisy osób pracujących razem z Janiną na oddziale izolacyjnym w szpitalu w Asino.

[Czytaj artykuł Jolanty Drozdowskiej, Katarzyny Gawkowskiej, Justyny Staroń Pamiątki spod Monte Cassino na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Archiwum IPN, Monte Cassino, Polskie Siły Zbrojne poza krajem, Polskie wojsko

Artykuł